

Andrzej Grzymkowski, Jerzy Okulicz-Kozaryn

Słupsk, woj. ciechanowskie, St. 4,
AZP: 40-61/4

Informator Archeologiczny : badania 23, 56-57

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Siemichów, gm. Władawa,
woj. sieradzkie,
St. 2, AZP: 73-45/57

Muzeum Miasta Pabianic

Badania prowadziła mgr Maria Jazdzewska. Finansował WKZ w Sieradzu Siedem-
nasty sezon badań. Osada ludności kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów
rzymskich.

Przebadano teren o powierzchni 255 m². Część odcinków o wymiarach 5 x 5 m wytyczono w nawiązaniu do ubiegłorocznych w północno-zachodniej części st. 2, wypełniając tym samym luki w ogólnym planie stanowiska. We wszystkich odcinkach występowała niewielka ilość luźnej ceramiki ręcznie lepionej, toczonej na kole i bryłki polepy. Odkryto dwie niewielkie jamy gospodarcze oraz kolejny, XXX-ty obiekt mieszkalny o wymiarach 220 x 130 m. Była to lepianka z owalną podłogą z surowej gliny o średniej grubości 20 cm. Ściany lepianki wzmocnione były pierwotnie drewnianymi bierwionami, po których zachowały się odciski w polepie. Zebrano jej kilkadziesiąt kilogramów. W wypełnisku obiektu znaleziono fragmenty ceramiki lepionej ręcznie i toczonej na kole oraz duży gliniany ciężarek, prawdopodobnie do obciążania sieci. Płaskie dno lepianki, lekko podniesione przy brzegach, znajdowało się na głębokości 93 cm od obecnej powierzchni ziemi. W żadnym z dotąd odkrytych obiektów mieszkalnych nie było podobnej do opisanej podłogi, ani tak dużej ilości polepy w stosunku do powierzchni mieszkalnej.

Wzdłuż wschodniej krawędzi rowu przeciwczołgowego wytyczono wykop 3 x 20 m, który w bieżącym sezonie zdołano przekopać jedynie do głębokości 72 cm, znajdując niewielką ilość luźnej ceramiki.

Na stanowisku 2 w Siemichowie oprócz terenu zalesionego, do eksploracji pozostał południowo-wschodni odcinek wzniesienia zw. „Pieńko”, co przewiduje się w roku 1990.

Sowinki, gm. Mosina woj. poznańskie St. 23B patrz okres lateński

Stawki, gm. Dobra woj. konińskie patrz neolit

Strzelce Opolskie, woj. opolskie,
St. 23, AZP: 93-40/51

Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu

Badania prowadziły: mgr E. Hołc i mgr E. Matuszczyk (autorki sprawozdania).
Finansowało Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Czwarły sezon badań. Cmentarz-
yisko ciałopalne — warstwowe z późnego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest na południe od drogi gruntowej Szymiszów - - Strzelce Opolskie i lasu zwanego Lipiec, w którym znajduje się cmentarzysko kurhanowe.

Badania, podobnie jak w roku poprzednim, miały na celu uchwycenie granic cmentarzyska. Przebadano obszar o łącznej powierzchni 125 m². W założonych wykopach, pod warstwą orną o grubości 25-30 cm, wystąpiła warstwa kulturowa utworzona z próchnicy z większą lub mniejszą domieszką piasku, która często już po zdjęciu pierwszej warstewki mechanicznej rozpadła się na nieregularnego kształtu plamy, sięgające do głębokości 40-60 cm. Uchwyciono północno-wschodnią i na niewielkim odcinku zachodnią granicę cmentarzyska, co z wynikami uzyskanymi w poprzednich sezonach wykopaliskowych pozwala na określenie przybliżonej jego wielkości, która wynosi około 480 m². W warstwie orną i kulturowej wystąpiły: liczne fragmenty naczyń, przepalone kości ludzkie, niewielką ilość węgla drzewnego, 2 zapinki i fragment urzeciej, 2 noże żelazne, kilka fragmentów grzebieni kościanych, nity, grot oszczepu oraz fragmenty przęślików glinianych.

Cmentarzysko należy datować na wczesną fazę okresu późnorzymskiego — fazy B2/C1 — C2.

Stupsk, woj. elechanowski,
St. 4, AZP: 40-61/4

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie

Badania prowadził mgr Andrzej Grzymkowski. Konsultacja merytoryczna — prof. dr
hab. Jerzy Okulicz-Kozaryn. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej
i wielbarskiej. Pozostałości osadnictwa średniowiecznego.

Przebadano 480 m² powierzchni na północny zachód i północ od krawędzi zwirowiska (zabezpieczając w ten sposób teren, gdyby obryw powiększał się lub zechciano wybierać żwir). Odkryto 23 obiekty starożytne i średniowieczne, w tym: 12 grobów ciałopalnych i 4 jamy średniowieczne. Pozostałości, to pozostałości po zniszczonych grobach ciałopalnych plus jedna jama nowożytna. Wśród grobów ciałopalnych stwierdzono dwa popielnicowe (z czarnymi popielnicami). Cztery pochówki nie posiadały żadnego dodatkowego wyposażenia, a dwa z nich zawierały wyłącznie palone kości.

Do najciekawszych zabytków (z tego sezonu) należy zaliczyć dwie brązowe zapinki A-236 i wczesną oczkowaną z brązu, z grobu popielnicowego nr 22/89 (zawierającego ponadto przęślik gliniany, żelazne szydełko i fragment żelaznej igły). Poza tym w innych grobach znaleziono: żelazne sprzączki półkoliste (jedna z podwójnym kolcem), przęśliki gliniane, uszkodzone zapinki brązowe, klucz żel. z kółkiem, nożyk żel. sierpikowaty, żel. okucia, paciorek szklany, szkło stopione i fragmenty stopionych przedmiotów brązowych.

W tej części przebadanego cmentarzyska nie stwierdzono obiektów kultury wielbarskiej.

Materiały z badań znajdują się w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie.

Prace będą kontynuowane.

Szelejewo, gm. Gąsawa,
woj. bydgoskie,
St. 39, AZP: 46-35/116

Państwowe Muzeum Archeologiczne
Oddział w Biskupinie

Badania prowadziła mgr Danuta Piotrowska. Finansował WKZ w Bydgoszczy i PMA. Pierwszy sezon badań. Stanowisko sepulkralne z późnego okresu rzymskiego (kultura wielbarska) i wczesnego średniowiecza.

Stanowisko w Szelejewie („Pole Macieja Zwolankiewicza”), znajduje się przy drodze utwardzonej z tejsze miejscowości do Grochowisk Szlacheckich, na kulminacji niewielkiego wzniesienia o charakterze okrężnym. Ekspozycja wzniesienia jest wyraźnie czytelna w układzie geomorfologicznym terenu. Od północnego-zachodu, północy-wschodu i południowego-wschodu otoczone jest ono obniżeniem z małym ciekim wodnym i jego odnogami.

Obecność zabytków na swoim polu M. Zwolankiewicz zgłosił do PMA Oddział w Biskupinie, po głębszej orce jesiennej w 1988 r. Na zabytki w tym miejscu natrafiono po raz pierwszy; wcześniej obserwowano fragmenty ceramiki w kierunku na zachód od wyniesienia, w lekkim obniżeniu terenu blisko drogi z Szelejewa do Grochowisk Szlacheckich. Fragmenty ceramiki występowały również dawniej w siodle między wyniesieniami oraz na skłonie północno-zachodnim. Wstępna analiza zabytków z kulminacji wzniesienia wskazywała na istnienie pochówków popielnicowych i szkieletowych.

Przebadano 40 m². Odkryto 3 obiekty: 1) grób popielnicowy z późnego okresu rzymskiego, 2) grób szkieletowy z wczesnego średniowiecza, 3) obiekt o nieustalonej chronologii i funkcji.

Z zabytków wydzielonych na uwagę zasługują: 1) fibula brązowa z podwiniętą nóżką, typ A. 158, grzebień kościany i tarczka kościana zdobiona ornamentem kółek, wszystkie z grobu ciepłopalnego, 2) nożyk żelazny z grobu wczesnośredniowiecznego.

W przypadku dalszego występowania materiału zabytkowego i możliwości finansowych badania mogą być kontynuowane.

Szymiszów, gm. Strzelce Opolskie,
woj. opolskie,
St. 1, AZP: 93-40/58

Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu

Badania prowadziły mgr mgr E. Hole i E. Matuszczyk. (autorki sprawozdania). Finansowało Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Drugi sezon badań. Osada kultury przeworskiej.

Stanowisko położone jest na polu ornym Stądniny Koni w Roźniątowie — Zakład Szymiszów, leżącym tuż przy drodze (na południe od niej) gruntowej Szymiszów — Strzelce Opolskie, około 400 m na wschód od szpitala w Szymiszowie (daw. pałac).

Przeprowadzone badania wykopaliskowe miały, podobnie jak w roku poprzednim, charakter sondażowo-rozpoznawczy. Przebadano obszar o łącznej powierzchni 46,5 m². W warstwie ornej o miąższości 30-35 cm wystąpiły liczne fragmenty naczyń, kawałki polepy oraz dość duża ilość żużla żelaznego. Zalegająca poniżej, do głębokości 45-55 cm, warstwa próchnicy z domieszką piasku zawierała jedynie liczne kawałki żużla żelaznego. W żadnym z wykopów sondażowych nie stwierdzono obiektów archeologicznych.

Toruń,
St. 19, AZP: 40-42

Muzeum Okręgowe w Toruniu
Oddział Archeologii

Badania prowadziła mgr Romualda Uziębło. Finansowało Muzeum Okręgowe w Toruniu. Drugi sezon badań. Osada z późnego okresu lateńskiego i okresu wpływów rzymskich oraz ślady osadnictwa z okresu halsztackiego i okresu wczesnośredniowiecznego.

Stanowisko znajduje się na stoku i wyniesieniu garbu terenowego terasy dennej Wisły, ok. 8 km na zachód od centrum miasta.

Celem badań było uchwycenie zasięgu stanowiska od strony zachodniej oraz wyjaśnienie problemu występowania materiału wczesnośredniowiecznego (warstwa kulturowa bądź tylko obiekty) obok materiału z ok. lateńskiego i wpływów rzymskich. Łącznie przebadano 60 m² (56 wykopów 5 x 2 m). Pod warstwą kulturową o miąższości od 2-50 cm odsonięto 14 obiektów. Wśród nich wyróżniono: 3 pochówki psów, 3 półziemianki (dwie odsonięto częściowo), bruk kamienny, 3 dołki postępowe, 4 nieokreślone. Materiał z obiektów (poza jednym, który datować można na ok. wczesnośredniowieczny) pochodzi z ok. późnolateńskiego — wpływów rzymskich. Materiał z warstwy kulturowej chronologicznie nie odbiega od wyżej wymienionego (dodatkowo liczne fragmenty ceramiki z ok. późnośredniowiecznego).

W wyniku badań wstępnie można wysunąć następujące wnioski:

— zabudowa mieszkalna z ok. późnolateńskiego — wpływów rzymskich koncentruje się na kulminacji garbu terenowego